

Biskop Bo-Göran Åstrand

Borgå stift

Tal vid mottagning hos påven Franciskus 19.1.2024

Ers Helighet

Jag vill till första förmedla de varmaste hälsningar från ärkebiskopen för evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, Tapio Luoma. Jag vill också tacka Er för att ni också detta år tar emot finländska pilgrimsvandrare i spåren av S:t Henrik. Vår delegation är ekumenisk. Förutom lutheraner och katoliker ingår också ortodoxa representanter.

De senaste årtiondena har pilgrimsvandringarna ökat i Norden och Finland. Finländarna vandrar inte längre enbart till Santiago de Compostela. Vi vandrar också längs både medeltida och nya pilgrimsleder. En viktig pilgrimsled är S:t Olavsleden. Den är uppkallad efter kung St. Olav som dog år 1030 och senare helgonförklarades. Den sträcker sig över de nordiska länderna och går till Nidarosdomen i Trondheim, i Norge. I Åbo domkyrka finns ett pilgrimscenter från vilket S:t Olavsleden går över Östersjön till Åland och vidare till Sverige. Längs västkusten i Finland öppnas detta år en ny sträcka av S:t Olavsleden omfattande ca 500 kilometer. Vi gläder oss också över att pilgrimslederna även utvecklas i den östliga, ortodoxa delen av världen och mot Novgorod.

Vi ser redan nu fram emot jubileumsåret 2030 då pilgrimsvandrare ska mötas i Trondheim, Norge. Då förenas katoliker och lutheraner tillsammans med många andra i ett gemensamt firande och i tacksamhet över Guds gåvor genom historien. S:t Olav är tillsammans med S:t Birgitta och S:t Henrik ett av de viktigaste nordiska helgonen. På Borgå stifts område bär två kyrkor, de i Nagu och Jomala, på Åland namn efter S:t Olav liksom många kyrkliga föremål i flera kyrkor anknyter till honom.

Pilgrimslederna och de många medeltida kyrkorna i Finland och på Åland är något som i dag förenar katoliker och lutheraner. Från att i spåren av reformationen ha avskaffat pilgrimsvandringarna sätter lutheranerna i dag åter ett stort värde vid dem. Pilgrimsvandrare gör både en yttre och inre resa. Pilgrimsvandraren har ett mål som kan vara en kyrka eller en plats där Guds verk har uppenbarat sig.

As Pope Benedict XVI said "To go on pilgrimage really means to step out of ourselves in order to encounter God where he has revealed himself, where his grace has shone with particular splendour and produced rich fruits of conversion and holiness among those who believe." En pilgrimsvandring kan också öppna upp vårt inre. Vi märker att vi bär med oss Guds rike var än vi vandrar: "Pilgrimage evoke our earthly journey toward heaven" (Catechism of the Catholic Church 2619)

Pilgrimsvandringen hör nära samman med de medeltida kyrkorna. Till kyrkobyggnaden har människor under århundraden kommit med sitt liv, sin glädje, sina frågor, sin oro och sin sorg. För den skull bygger vi heliga platser. Under kyrkans valv har livets stora frågor, vardagslivets händelser och berättelsen om Gud, kärlek och barmhärtighet vävts samman. Den djupa dimensionen i livet kommer ju inte till oss genom mätningar och analyser i vetenskapliga laboratorier. Livets storhet, härlighet och brustenhets öppnar sig under kyrkans valv. I sångerna, bönen, i nattvardsfirandet bär vi fram oss själva, varandra och hela världen. Guds svar till oss är Kristi nåd och barmhärtighet.

Kyrkobyggnaderna står i evangeliets tjänst. De är i sig vittnesbörd om Guds rike och Frälsaren Jesus Kristus. Många av de medeltida kyrkorna i Finland och på Åland är rika på målningar och föremål som hjälper oss att förstå såväl evangeliets innehåll som traditionens betydelse. Därför är det också betydelsefullt att vi som bröder och systrar i Kristus vid behov kan dela gemenskapen i varandras kyrkor. När katoliker, ortodoxa, lutheraner och frikyrkor tillsammans höll en bönestund för Ukraina och för freden vid och i S:t Henriks katedral i Helsingfors var det ett starkt vittnesbörd inför världen.

Och när katolska stiftet och församlingen i Helsingfors ordnade biskopsvigningen för fader Raimo i den lutherska Johanneskyrkan var det ett tecken på ömsesidig samverkan i Guds rikes arbete. Det är en rikedom att kunna mötas i varandras hem, visa gästfrihet och gemensamt se varandras kyrkor som Guds hus.

Denna vecka firar vi böneveckan för kristen enhet. I evangeliet för veckan hör vi om en man på vandring från Jerusalem till Jeriko och om den barmhärtige samariern. Berättelsen påminner oss om att vi som pilgrimsvandrare inte ska stanna vid de heliga platserna. Kristus sänder oss ut i världen, längs vägarna och stigarna. Kristus kallar på oss. Han är redan där före oss. Han väntar på oss bland de sjuka, fattiga, ensamma och utstötta.

Som pilgrimer är vi kallade att tillsammans vandra i världen. Inte endast i reflektion och bön. Vi är kallade att vandra i barmhärtighetens, försoningens och fredens tjänst. Ekumenik är ju även gemensamt vittnesbörd genom handling för våra medmänniskor. Tillsammans är vi kallade att välkomna främlingar, utlänningar, migranter, flyktingar och hemlösa. Vår gemenskap ska präglas av gästfrihet och solidaritet. Och om våra kyrkor och katedraler har öppna dörrar och en välkomnande atmosfär blir de värdshus för människor som behöver kärlek, barmhärtighet och nytt mod att leva. Då fullgör vi vår gemensamma uppgift som Kristi lärjungar och pilgrimer på väg genom världen mot den dag då Guds rike ska visa sig i sin fullhet.

Ers helighet, vi har noterat att Ni värdesätter måttfullhet framom det överdrivna, anspråkslöshet framom det storslagna. Därför kommer vi med en annorlunda gåva och med en enkel gåva. Gåvor som inte upptar mycket utrymme men som vi hoppas ska värma både kropp och själ och vara till såväl nytta som glädje.

Vår kyrka har gjort en inbetalning till Kyrkans utlandshjälp. Inbetalningen gör det möjligt att ge 100 värmande filter till barn i utsatta områden. Filter som kommer att värma frusna barn. Vår andra gåva är ett par vantar försedda med S:t Olavs emblem. Dessa är till för att hålla era välsignande händer varma i en frusen värld som behöver få höra om Guds kärlek, om fred och försoning. Vi önskar er Guds välsignelse och vägledning för varje dag. Vi förenas i Kristi uppdrag som han har anförtrott oss.